

Splošne vesti

SEJA GLAVNEGA ODBORA JUU

Na osnovi čl. 18 pravil JUU čl. 5 poslovnika in sklepa izvršnega odbora od 30. maja 1935 je sklicana seja glavnega odbora JUU za 16. in 17. junija t. l. v Beogradu.

Dnevni red:

1. Poročilo in predlogi predsednika JUU.
2. Poročilo in predlogi tajnika JUU.
3. Poročilo predsednikov banov. sekcij.
4. Pravila in poslovnik.
5. Pravila Učiteljske samopomoči.
6. Pravila Socialnega fonda Viteškega kraja Aleksandra I. Zednitelja.
7. Vprašanje personala.
8. Šolski muzej JUU.
9. Učni načrt (Razpis).
10. Glavna skupščina (kraj, datum in dnevni red.)
11. Letno poročilo.
12. Proračun in gospodarske zadeve.
13. Vprašanja in predlogi.

— Posvetitev temeljnega kamna učiteljskega doma v Novem Sadu. V nedeljo 2. junija je bil posvečen temeljni kamen novega učiteljskega doma. Učiteljstvo dunavske banovine je v kratkem času uspelo zbrati zadostna denarna sredstva, da je letos začelo zidati naravnost impozanten dom, trinadstropno palačo. Ko bo ta dom pod streho, popolnoma dovršen, bo učiteljstvo dunavske banovine lahko s ponosom pokazalo na to zgradbo kot najlepši plod učiteljske stanovske zavesti in plod intenzivnega dela in prizadevanja. Da bo zgradba res tako veličastna gre zahvala predvsem mestni občini v Novem Sadu, ki je odstopila sekciji stavbnih prostorov v najlepšem delu mesta in banovini, ki je prisločila na pomoč z izdatno denarno podporo. — Posvetitev temeljnega kamna je prisostvoval zastopnik prosvetnega ministra, ves sekcijki odbor in predsedniki vseh sreskih učiteljskih društev dunavske banovine.

— Opozarjamo, da so izšle knjige Mladinske matice. Podrobneje o tem izveš v rubriki Mladinska matica.

— Učiteljstvu, ki se mudi v Mariboru tekom počitnic nudi Uč. dom prenočišče in vso oskrbo. Dobro je, da si mesto rezervirate zlasti, ako nameravate ostati dalj časa. Za pojasnila se obrnite na naslov: Penzionat Učit. dom v Mariboru — Kosarjeva 41.

Učiteljski pravnik

— § Vprašanje: R. I. v G. 1. Dobil sem 3. povišico dne 1. IX. 1932., zato bi moral napredovati s 1. IX. 1935. v V. skupino, toda imam samo 33 službenih let in sem star 51 leto. Ker pa zakon zahteva 55 let starosti, zato bi moral napredovati šele čez 7 let (3 služ. leta dopolnim 1. IX. 1935. in še moram izpolniti 4 leta, da bom star 55 let). V tem času drugi učitelji napredujejo 2-krat. Prosim, naznanite mi, kako bi si mogel tukaj pomagati, da bi dosegel povišanje v plači že letos 1. IX. Ali bi se dalo s prošnjo doseči napredovanje v V. skupino?

2. Ali notificirajo inozemske učiteljske diplome pri ministrstvu prosvete tudi brez dopolnilnega izpita iz nacionalnih predmetov državljaniom kraljevine Jugoslavije.

Ad 1. Po § 258. ur. zakona mora izpolniti učitelj narodne šole vse 3 pogoje za napredovanje v V. skupino, doživeti toraj tudi 55 let starosti, drugače ne more napredovati v to skupino. (Roč. kat. str. 78.)

Ad 2. Diplome se notificirajo le na podlagi dopolnilnega izpita iz nacionalnih predmetov.

— § Vprašanje: K. R. v Sv. M. Živim z ženo na eni in isti šoli v skupnem gospodinjstvu; ali pripada obema kurjava in koliko?

Po § 30. fin. zak. 1933/34. pripada obema 1 stanovanje in 1 kurjava — glej Roč. kat. str. 74.

— § Vprašanje in odgovori! Ako pregledam odgovore na stavljena vprašanja, ugotovim, da bi se 90% vprašanj rešilo lahko doma, če bi si sleherni učitelj nabavil Roč. katalog, ki ga cenijo in upoštevajo tudi krogi izven vrst učiteljstva.

— § Kolkovanje spričeval. Na razna vprašanja sporočamo, da se kolkuje spričevalo o dovršeni osnovni šoli s kolekom za 20 Din, prav tako tudi spričevalo o dovršeni višji narodni šoli. Glej odlok banske uprave IV No. 9183/7—33.

Naša gospodarska organizacija

— § Učiteljski dom v Mariboru je prejel v teku zadnjega tedna te-le darove: mariborsko učiteljstvo zbrano pri slovesu od svojega priljubljenega nadzornika tov. Tomažiča pri Sv. Trojici v Slov. goricah 100 Din. (Prav toliko je zbralo za CMD). Tov. Julij Kontler mesto šopka na grob tov. Salav-Zver 50 Din. Tov. Karel Štraus in Metod Kumelj pri posetu doma po 50 Din. Tovarišica H. S. je vplačala delež in pristopnino ter darovala še 40 Din. Vsem najlepša hvala — drugim pa v posnemanju!

Ali ste že član

Učiteljske tiskarne?

— Samo še en teden imate časa, da naročite po subskripcijski ceni (23 Din s poštno vred) vsakemu vzgojitelju prepotrebno knjigo »Govorne motnje« naravnost pri avtorju: Vilko Mazi, strokovni učitelj, Ljubljana, Poljska cesta 15.

— Maturantije ženskega učiteljskega v Ljubljani iz leta 1925. vabim, da se ob desetletnici mature udeležite sestanka dne 3. julija po prihodu jutranjih vlakov, to je okrog 9. ure v hotelu Miklič v Ljubljani. Popoldne eventualen izlet po dogovoru. Pridite vse, da se po 10 letih zopet enkrat vidimo! Do svidenja! — Mila Andolškova, šol. upr. Karlova Vel. Lašče.

— Če praznujete obletnico mature v Mariboru, je vam s prenočišči in prehrano na razpolago Učiteljski dom, ako pravočasno javite.

— Križevci pri Ljutomeru. Dne 28. 29. in 30. maja je tukajšnji Pomladek Jadranske Straže in Slomškovi dvorani proslavil svoj Jadranski dan. — Mladinski zbor je zapeel uvodno »Jadransko himno«, nakar je učenec v govoru pojasnil pomen PJS. K ostalim pevskim točkam je k izredno lepemu izvajanju slednjih samo čestitati. — Sledila je dobro izvedena simbolična telovadna točka z zbornorječitavo Župančičeve pesmi »Ob Kvarneru«.

— K sklepu prireditve je vprizorila šolska deca Ribičičevo otroško igro »Kraljica palčkove«. Scenerija je bila okusna, splošno zadovoljstvo publike pa je pričalo tudi o dobri režiji predstave. — Proslava se je vršila trikrat: dne 28. maja za deco domače šole, dne 29. maja za deco nar. šol v Veržetu in Vučji vasi, glavna proslava dne 30. maja pa je bila namenjena predvsem staršem in svojem šolske dece. Vsakokrat je prireditve bila dobro obiskana in je v visoki meri dosegla svoj moralni namen.

— Kmet, nad. šolstvo: 25. aprila t. l. se je sestel ožji odbor kmetsko nadalje. šolstva k seji. Predsednik tov. Gosak je poročal o tekočih zadevah, tajnik in blagajnik sta podala svoji poročili. Razgovor se je vršil o kmet. tečaju v Zagrebu ter o tečajih, ki bodo v dravski banovini. Svetnik g. Krošelj je razpravljal o smernicah in organizaciji kmet. nad. šolstva. Glede učnega načrta na teh šolah so bili storjeni razni sklepi, organizacijo za načrte pa sta prevzela tovariša Inkret in Ostane. Sklenjeno je bilo tudi, da pošljemo poročila o razvoju kmet. nad. šolstva v dravski banovini »Narodni prosvet«.

Mladinska matica

— mm KNJIGE M. M. SO DOTISKANE in so se začele razpošiljati 11. tm. Razpošiljajo se kot druga leta po železnici, po avtobusih in po pošti. Manjše šole naj jih dvignejo na istih šolah kot prejšnja leta.

Ljubljanske šole naj pošljejo kot vsako leto po knjige v upravo M. M.

Eventualne pritožbe in reklamacije naj se izvršijo čimprej.

KDOR NI PORAVNAL NAROČNINE za »Naš rod« in knjige, naj stori to čimprej, da ne ostane brez knjig. Odpošljite denar še danes!

— mm Redne publikacije M. M., ki so pravkar izšle:

1. Kresnice VIII., ki sta jih uredila Josip Ribičič in Albert Širok. Naslovno dvobarvno risbo je izdelal Ljubivoj Ravnikar.
2. Bambič-Ribičič: »Kralj Honolulu«, 4-barvna slikanica za najmlajše.
3. Bevk: »Pastirca«, povest z 18 celostranskimi ilustracijami Nikolaja Pirnata.
4. Dr. Rudolf Andrejka: Po lepi Sloveniji — z dvobarvno naslovno sliko od Janeza Trpina.

Vse štiri knjige so tiskane na boljšem papirju kot lani in so izredno bogato ilustrirane.

Učiteljski pevski zbor JUU

— pev Upravni odbor UPZ je sprejel na svoji seji dne 8. junija t. l., da se vrši zborovska skupščina dne 3. julija t. l. ob 10. uri v Glasbeni Matici v Ljubljani. Dnevni red po pravilniku. Pevskega tečaja ob tej priliki ne bo, zato odpadejo potnine.

Šolski radio

— r. V torek 18. junija bo pripovedoval g. Mirko Kugler »Belokrajinske pravljice«. Razpored: 1. Narodna pravljica — zlato. 2. Pravljice: a) Gospodarjeva sreča. b) Kdo je grešnik. c) O zvezanih coprnici. d) O čarovniku mačku. e) Najdena mačka. f) Duhovi zvone. 3. Ako te mika poznati kraje, kjer se je vse to vršilo, potuj v čudovito Belo Krajino.

V petek 21. junija bo povedal g. Vojko Jagodic: »Kako boste najlepše preživeli počitnice.« Šolsko leto se bliža h koncu. Deset mesecev zaporednega učenja je za mlade glave kar dovolj. Treba bo temeljitega oddiha, da se jeseni zastavi korak dalje. Toda, kakšen naj bo ta oddih? Kakšno naj bo razvedrililo, da bo dobro in prav mladini in staršem? Ne mislim samo na one, ki imajo vsega dovolj; najbolj so mi v mislih tisti, ki bodo, ko se zapro za njimi šolska vrata, obstali pred vprašanjem: kaj naj počnem do jeseni? In

res se je z vprašanjem: »Kaj naj počne otrok v počitnicah?« belilo glave že mnogo staršev, učiteljev in sploh vseh, ki imajo opravka s šolo in otrokom. Še pred nedavnim sem čital v nekem časopisu, da so v Angliji stali to vprašanje za glavno temo velikemu zborovanju. Ker pa je pri nas za letos to nemogoče, bom skušal podati otrokom nekaj praktičnih nasvetov, kako bi sami najbolje rešili to vprašanje in tako najlepše preživeli počitnice.

— r. V kmetijskem radiu bo ob 7.30 v nedeljo 16. junija predaval g. inž. Mirko Peterne: Vaznost ovčereje za narodno gospodarstvo.

Stanovska organizacija JUU iz društev:

Vabila

— JUU SRESKO DRUŠTVO V NOVEM MESTU bo zborovalo v torek 18. junija t. l. v Novem mestu. Ob 8. uri zborujejo odseki, ob 9. uri pa je skupno zborovanje. — Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO KRŠKO javlja svojemu članstvu, da se bo vršilo v soboto, dne 15. t. m. po uradni sreski konferenci zborovanje učiteljskega društva za srez Krško z običajnim dnevnim redom. Volili bomo tudi delegate za skupščini. Po zborovanju bo kratka seja društvenega odbora. — Odbor.

— JUU — SRESKI DRUŠTVI KOZJE IN BREŽICE bosta zborovali dne 15. junija 1935, ob 10. uri v narodni šoli v Kozjem. Dnevni red: 1. Predavanje: a) gospodarsko (JUJ — Brežice); b) zdravstveno (JUJ — Kozje, dr. V. Krasser, ban. zdravnik v Kozjem. 2. Dopisi — skupno ali ločeno — po dogovoru. 3. Predlogi in nasveti za ban. skupščino. 4. Volitev delegatov — ločeno po društvih. 5. Slučajnosti. — Oni tovariši(-ice), ki reflektirajo na obed, naj to javijo vsaj dva dni prej šol. upravitelju Zehrerju v Kozjem. Pridite polnoštevilno! — Odbor.

Poročila:

K ZBOROVANJU OBMEJNEGA UCITELJSKOSTVA V ORMOŽU DNE 25. MAJA.

V Ormožu so dne 25. maja zborovala sreska učiteljska društva Ormož, Čakovec, Prelog, Dolnja Lendava in Murska Sobota. Navzoč je bil tudi predsednik sekcije za savsko banovino tov. Logomerac iz Zagreba, mestni župan g. dr. Hrovat, zastopnik Sokolskega društva in podružnice C. M. D.

Kljub slabemu vremenu se je zborovanje razvilo v mogočno manifestacijo hrvatskega in slovenskega učiteljstva, ki se srečuje pri delu tu na naši najsevernejši meji. Ormož nas je sprejel nad vse častno, z zastavami in godbo, hoteč s tem z nami manifestirati misel, ki nas je privedla k skupnemu zborovanju. Poleg ormoškemu sreskemu društvu, ki se je priključilo našemu zborovanju, posebno njegovemu predsedniku tov. Belšanu, smo hvalečni predvsem g. županu dr. Hrovatu za prisrčen sprejem, pa za njegove krepke in moške besede.

JUU sreska društva Čakovec, Prelog, Dolnja Lendava in Murska Sobota.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO ČRNO-MELJ je zborovalo dne 29. maja v Metliki. Udeležilo se je nad 70 od 103 članov društva.

Tajnik je podal svoje izčrпно poročilo, na kar so bili stavljeni od strani odbora skrbno sestavljeni predlogi zborovalcem v odobritev. Med temi predlogi sta najvažnejša: Predlog, ki odklanja s točno in izčrпно utemeljitev predlog tov. Slekana o priv. bolniškem zavarovanju učiteljstva in predlog, da se učiteljstva ne postavljajo za politično-upravne uradnike v času volitev. Učiteljstvo je vse predloge soglasno odobrilo in sprejelo. Kot delegata za ban. in drž. skupščino sta bila izvoljena tov. predsednik in tajnik, kot namestnika pa tov. Špan in Kugler.

Sklepno zborovanje pa se bo vršilo koncem meseca v Semiču. Datum bo naknadno javljen!

Ljubič M., preds. Vilfan M., tajnik.

+ SRESKO DRUŠTVO MARIBOR-MESTO je zborovalo dne 4. aprila in 22. maja t. l. na 1. dekl. narodni šoli v Mariboru. — Prvič je bilo navzočih 47 članov, to je 73%, drugič 45 članov t. j. 70%.

1. Predavanje tov. Hrena in Vranca o stanovsko gospodarskih in socialnih ustanovah se je vršilo v dvogovoru. V 2 uri trajajočem razgovoru sta podala jasno sliko o združništvu sploh, posebno pa o razvoju, pomenu in važnosti naših stanovskih ustanov, ter o njih sedanjem stanju. Društvo sklene predlog, da razširi v tem smislu svoj referat, katerega naj sekcija izda v brošuri za vsakega člana.

Tov. Milica Stupanova je v 1½ urnem predavanju govorila o bistvu posameznih temperamentov in kako je ravnati z otrokom, ki ima ta ali oni temperament. Za njeno samostojno delo dolgoletnega opazovanja je žela najboljši priznanje in odobranje.

Zbor odobrava dopis uprave, katerega je poslala vsem nevlanjenim tovarišem(-icam) z vljudnim povabilom, da naj vstopijo zopet v naše stanovske vrste. — Zbor sklene ponoviti še enkrat ta poziv, ter apelirati na njih stanovsko zavednost in solidarnost. Ta apel je imel precej odziva.

Naše društveno delovanje se reorganizira in se bo delilo v 4 odseke: šolski upravni odsek, stanovsko politični in gospodarski odsek, pedagoški odsek ter odsek za nadaljevalno šolstvo.

V vsak posamezni odsek so se javili člani(-ice).

Bolniško zavarovanje učiteljstva se zaenkrat odkloni vsaj v tej obliki, kakor je predlagano. Sekcija naj se trudi, da dosežemo vsaj one ugodnosti v zavodih, klinikah, kakor je to zakonjeno z uradniškim zakonom in z zakonom o narodnih šolah.

Prispevek za pravnega konzulenta zbor zopet odobri. Pogoji se pošljejo sekciji.

Nadalje se sprejme predlog o namestitvi osn. šolskih učiteljev na obrtno nadaljevalnih šolah.

Na zborovanju dne 22. maja odobri zbor sklep društvene uprave, da se predlaga nadzornika tov. Ivana Tomažiča častnim članom ob priliki njegove upokojitve za njegove zasluge za našo stanovsko organizacijo in za njegovo delo v dobrobit šolstva. Bil je stanovski bореc kot dolgoletni tajnik Zveze slov. štajerskih društev, kot predsednik učiteljskega društva za Ljutomer in za Maribor-mesto, kot član višjega šol. sveta ter slednjič kot sreski šolski nadzornik za srez Maribor-mesto in levi breg. Ne samo na šolskem, temveč tudi na narodno obrambnem polju se je ves čas svojega službovanja udejstvoval kot aktivni član odbora Ciril in Metodove družbe in podružnice, Narodne Odbrane, Sokola, i. dr.

Zbor sklene, da se hoče oficijelno posloviti od tov. nadzornika na izletnem zborovanju pri Sv. Trojici dne 6. junija. Ob tej priliki se mu izroči v znak priznanja diploma.

Tov. predsednik pozdravi novega šol. nadzornika za Maribor-mesto tov. Alta, ki je izšel neposredno iz naših vrst ter mu želi pri njegovem delu mnogo uspehov. Tov. nadzornik se zahvali za pozdrav, poudarja, da je za složno delo potrebno medsebojno zaupanje, odkritosrčnost ter tovarištvo, ki pravilno takšira dolžnost in pravice. Da bo naše delo uspešno je potrebna nadaljnja strokovna izobrazba, vestnost, točnost in marljivost. Zeli, da ne bi bil toliko naš nadzornik, ampak sodelavec, tovariš, prijatelj, svetovalec.

Tov. predsednik je poudarjal, da bo vse učiteljstvo stalo tovarišu nadzorniku gotovo zvesto ob strani, in da bo delalo iz ljubezni do šole, naroda in domovine.

Hočevar, preds. Womer, tajnik.

+ JUJ — SRESKO UCIT. DRUŠTVO SV. LENART V SLOV. GORICAH je zborovalo 18. maja 1935, pri Sv. Juriju v Slov. goricah. Udeležba 77%.

Tov. predsednik pozdravi vse navzoče, še posebej tov. nadzornika Ivana Tomažiča.

Zanimivo je bilo predavanje tov. Rogla »o čitanju v delovni šoli s praktičnimi primeri«. Predavanje nam je dalo mnogo novih pobud in vsi smo mu sledili z veliko pažnjo. To je pokazala tudi debata, v katero so posegli tov. Ferline in tov. predsednik.

Ker se je snov izvajala praktično z učenec osnovne šole, je imelo predavanje še toliko večjo vrednost in uspeh. Za izvajanje mu je vse navzoče učiteljstvo prav hvaležno.

Tov. predsednik se je v kratkih besedah poslovlil od tov. nadzornika, ki odhaja v zaslužni pokoj na lastno prošnjo. Kot nadzornik je nad 10 let deloval v srezu, si pridobil v prvi vrsti učiteljstvo in ljudstvo in dvignil šolstvo na visoko stopnjo. Čeprav je v 60. letu starosti in odhaja v pokoj, se čuti še vedno mladega v duhu današnjih pedagoških načel in si je uprav radi tega pridobil zlasti mlajše učiteljstvo. To je pokazal tov. Ferline, ki se je še posebej poslovlil od njega. Tov. nadzornik se je prav lepo zahvalil za iskrene besede, rekoč, da bo še vedno rad v stiku z učiteljstvom, saj je bila tudi njegova največja uteha priti med narod in učiteljstvo čim pogostje.

Zatem se je prešlo k splošnemu zborovanju po odsekih. Zborovali so: gospodarski, pedagoški, stanovski, odsek za nadaljevalno šolstvo in za javno udejstvovanje. Ta način zborovanja se je pokazal uspešen, vendar le v toliko, da se bodo odseki formalno ob vsakokratnem zborovanju in to po potrebi. Na ta način si bo lahko vsak član po zanimanju in potrebi izbral sodelovanje v enem izmed odsekov. Ko so odseki končali svoje delo, so njihovi poročevalci poročali na skupnem zborovanju važne sklepe. Na banovinski in državni skupščini bo društvo zastopal kot delegat tov. predsednik, oziroma podpredsednik.

Predsednik: J. Štuhec. Taj.: Porenta Stane.

+ JUJ — SRESKO DRUŠTVO KRANJ je zborovalo 6. maja v Kranju.

Predsednik tov. Lapajne je pozdravil predvsem člane in članice, ki so nanovo pristopili k društvu. Nato se je v toplih in iskrenih besedah spominal pokojnega tov. Ruša V., ki je bil dolgo vrsto let požrtvovalen, tovariški in objektivni predstojnik učiteljstva kranjskega sreza. Zborovalci so stoji počastili njegov spomin.

Tov. predsednik je tudi poročal, da se je delegacija učiteljstva udeležila sprejema g. bana v Kranju. G. ban je obljubil učiteljstvu vso svojo podporo. Da bi se gotova dejstva ne tolmačila krivo, in v svrhu zavarovanja učiteljstva, je na zborovanju bila sprejeta resolucija, ki jo je predložil tov. predsednik. Ta resolucija bo poslana na pristojno mesto.

Tov. Piškova je predavala o metodičnem pouku Jugoslavije. Uvodoma je navedla nekaj značilnih dejstev, ki naj spremljajo ta pouk. Nato je podala sliko, kako naj se na sodoben način s tem, da učenci kolikor mogoče aktivno sodelujejo, obravnava v nar. šoli Jugoslavija. Na podlagi oblikujoče metode (kulturna geografija) je navedla za zgled učno sliko dunavske banovine.

Predlog glede formiranja odsekov je bil zavrnjen. Pač pa bo društvo posvetilo vso pažnjo pedagoško-didaktičnim vprašanjem (poleg stanovskih zadev), ki naj spremljajo vsa naša zborovanja. Zborovalci so odklonili tudi predlog o obveznem bolniškem zavarovanju za učiteljstvo. Sprejet pa je bil na